

Klimat- och näringslivsdepartementet, Miljöprövningsenheten
103 33 Stockholm

Att: Kristin Skeppsby

Via e-post: kn.remissvar@regeringskansliet.se; kristin.skeppsby@regeringskansliet.se

Stockholm
2025-06-15

Ert dnr
KN2025/00288

Vårt dnr
2025/010

Remissvar angående utredningen En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess - SOU 2024:98

Näringslivets Regelnämnd (nedan NNR) har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Regeringen beslutade den 8 juni 2023 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över och lämna förslag på hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken kan förenklas och förkortas genom att göra prövningen mer flexibel, effektiv och förutsebar (dir. 2023:78). Syftet med uppdraget var att säkra näringslivets konkurrenskraft, öka investeringsviljan och främja en effektiv industriell klimatomställning. Utredningen antog namnet Miljötillståndsutredningen.

Utredningen konstaterar att reformbehovet är stort. Utmaningarna bedöms vara en följd av antingen oreglerade förhållanden, dubbelreglering eller en alltför otydlig eller komplex reglering. Utredningen bedömer att dagens reglering inte bara upplevs som otydlig och därmed ineffektiv, utan också att tillämpningen av den upplevs som oförutsägbar på ett sätt som bland annat kan motverka intresset för investeringar i nya eller ändrade verksamheter i Sverige. Mot denna bakgrund bedömer utredningen att en av dess viktigaste uppgifter är att föreslå förtydliganden och förenklingar i regelverket.

Utredningen tar sin utgångspunkt i EU-rättens krav och möjligheter. Sammantaget ställer EU-direktiv och EU-förordningar krav på tillstånd för vissa verksamheter och åtgärder, ett visst innehåll i en ansökan om tillstånd, en viss process för bedömning av verksamhetens respektive åtgärdens miljöpåverkan och ett visst innehåll i tillståndsbesluten. För vissa typer av verksamheter och åtgärder finns också fastställda längsta tidsfrister för hela processen.

Utredningen skriver att den med hänsyn till uppdragets omfattning samt tillgängliga resurser och utredningstid har behövt avgränsa vilka frågor den har fördjupat sig i. Efter avstämning med uppdragsgivaren har utredningen främst fokuserat på hur tillståndsprövningsprocessen enligt miljöbalken rent processuellt kan göras så enkel och kort som möjligt i första instans, inom de ramar som

EU-rätten ger. Utredningen anger att även mängden föreslagna författningsändringar har behövt avgränsas.

NNRs allmänna bedömningar

NNR ser positivt på utredningens förslag om att införa en enda miljöprövningsmyndighet. NNR vill dock betona att en myndighets förmåga att bedriva en effektiv och enhetlig myndighetsutövning beror av många olika faktorer, utöver själva regelverket, såsom exempelvis resurstilldelning och förmåga att behålla personal med rätt kompetens (kan till del bero på val av lokaliseringssorter för myndigheten). Konsekvenserna av sådana faktorer behöver också beskrivas ingående. NNR uppfattar att processen för att införa denna enda miljöprövningsmyndighet kommer att bli komplex och att själva processen kommer att få konsekvenser som behöver beskrivas ingående (tex ett stegvis införande genom att först införliva miljöprövningsdelegationerna i den nya prövningsmyndigheten men avvakta med att införliva domstolarna). Regeringen behöver i sin fortsatta beredning skaffa sig överblick över konsekvenserna av de olika stegen, alternativen och faktorerna vid införandet av en enda prövningsmyndighet.

NNR noterar att utredningen föreslår ett nytt samlat kapitel i miljöbalken, om miljöprövning. NNR ser positivt på detta mot bakgrund av att det innebär en förenkling jämfört med dagens situation med bestämmelser om miljöprövning i flera olika kapitel och förordningar. En verksamhetsutövare ska självklart på ett enkelt sätt kunna finna reglerna om miljöbedömning och tillståndsprövning, i ett sammanhållet regelverk.

NNR välkomnar ambitionen att digitalisera tillståndsprövningen. Det skulle innebära förenklingar i verksamhetsutövarnas ärendehantering, att samla och offentliggöra ärendeinformation på en webbplats samt att sökvägar förbättras (avsnitt 14.11 i utredningen).

NNRs specifika bedömningar

Det är självklart svårt att i ett stort utredningsarbete få med samtliga konsekvenser av samtliga detaljförslag och specifika konsekvenser för de viktigare företagstyperna. En av de företagstyper där konsekvenserna inte är fullständigt beskrivna är mindre drivmedelsdepåer som idag klassas som C-verksamheter, som föreslås bli granskningspliktiga. Den föreslagna förändringen förefaller kunna leda till längre handläggningstid och ökade krav på underlag. Konsekvenserna för bland annat drivmedelsdepåer skulle behöva beskrivas mer ingående i Regeringens fortsatta beredning.

NNR noterar att det finns delar av utredningens förslag vars effekter i förenklingshänseende skulle behöva beskrivas mer ingående. Som exempel kan nämnas:

- förslaget om att ett upphävande/återkallelse av ett tillstånd ska behöva genomgå samma prövningsförfarande som vid en ansökan om miljötillstånd eller igångsättningsbesked (avsnitt 14.9.18) och
- förslaget som innebär att möjligheten att anmäla ändringar tas bort (avsnitt 14.9.20).

Delförslag som tillstyrks

NNR noterar att ett av utredningens förslag handlar om att ersätta begreppet *bästa möjliga teknik* med det EU-rättsliga begreppet *bästa tillgängliga teknik*. NNR tillstryker detta förslag såsom ett förenklingsförslag.

NNR noterar utredningens uppfattning att miljöprövningen ska reserveras för väsentliga miljöfrågor genom bla ett nytt väsentlighetsrekvisit. NNR tillstyrker detta ställningstagande.

NNR noterar att utredningen föreslår ett antal tidsfrister för handläggningen och särskilt pekar på de tidsfrister som gäller enligt vissa EU-rättsakter. NNR ser positivt på detta.

NNR noterar att utredningen i avsnitt 11.3.8 tar upp att myndigheternas roller i prövningen upplevs som otydliga och deras agerande oförutsägbart. NNR ser positivt på denna problematisering.

NNR noterar att utredningen i avsnitt 14.9.16 tar upp som förslag att i bestämmelsen om val av plats i 2 kap. 6 § miljöbalken tydliggörs att hänsyn vid prövning ska tas till sådan planläggning för området som har antagits med stöd av PBL eller motsvarande äldre bestämmelser. NNR ser positivt på detta förslag.

Samtliga tillstyrkta förslag ovan har NNR tidigare presenterat i sin sammanställning *"Näringslivets förslag till regelförbättringar i Sverige år 2022-2026"*¹

Slutsats

NNR välkomnar utredningen och dess förslag, vilka är mycket positiva ur ett regelförbättringsperspektiv.

August Liljeqvist
Näringslivets Regelnämnd

¹ <https://nnr.se/wp-content/uploads/Naringslivets-forslag-till-regelforbattringar-i-Sverige-ar-2022-2026.pdf>